

Norad - Direktoratet for utviklingssamarbeid
Postboks 8034 Dep
0030 OSLO

Deres ref.:

Vår ref.:
22/4839-10

Dato:
20. mars 2023

Tildelingsbrev til Direktoratet for utviklingssamarbeid - Norad for 2023

Innhold

1.	Innledning.....	2
2.	Samfunnsoppdrag, prioriteringer og satsingsområder 2023	2
2.1	Samfunnsoppdrag og oppgaver	2
2.2	Prioriteringer og føringer.....	3
2.3	Satsingsområder	4
3.	Tildeling av midler	5
3.1	Tabell over alle tildelinger	6
3.2	Om driftsbevilgningene.....	7
3.3	Om tilskuddsbevilgningene	8
4.	Fullmakter.....	17
5.	Særskilte føringer	18
5.1	Forebyggende sikkerhet.....	18
5.2	Likestilling og ikke-diskriminering	18
5.3	Regjeringens fellesføringer for 2023.....	18
6.	Rapportering og styringsdialog.....	19
6.1	Rapportering.....	19
6.2	Styringskalender 2023.....	21
6.3	Innspill til budsjettarbeidet.....	22
7.	Faglig rådgivning - leveranser og oppdrag.....	23
7.1	Prioritering av rådgivning til utenriksstasjonene.....	23
7.2	Leveranser til departementet.....	23
7.3	Oppdrag.....	26

1. Innledning

Vi viser til Innst. 7 S (2022-2023) og Prop. 1 S (2022-2023) for Utenriksdepartementet. Departementet viser også til *Instruks for Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)*, gitt ved kongelig resolusjon 31. jan 2020 og *Virksomhets- og økonomiinstruks for Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad)* fastsatt 22. desember 2020.

Tildelingsbrevet til Direktoratet for utviklingssamarbeid (Norad) er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak av 13. desember 2022 og presenterer rammene for virksomheten i 2023. I dette tildelingsbrevet meddeles økonomiske rammer og en nærmere beskrivelse av Utenriksdepartementets prioriteringer og føringer for Norad i 2023. Øvrige tildelinger og føringer gjennom året vil bli formidlet i supplerende tildelingsbrev.

Departementet understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver Norad skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten videreføres innenfor de føringer som følger av instruks for Norad og øvrig gjeldende regelverk. Norad har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige avvik på eget ansvarsområde og fremme forslag til mulige korrigerende tiltak.

2. Samfunnsoppdrag, prioriteringer og satsingsområder 2023

2.1 Samfunnsoppdrag og oppgaver

Norads samfunnsoppdrag er å bistå UD med å realisere målene i norsk utviklingspolitikk og bidra til å sikre høy tillit til norsk bistandsforvaltning. Norad skal forvalte delegerte tilskuddsmidler effektivt, være et relevant fagorgan for UD, utenriksstasjonene og KLD, og være en kunnskapsforvalter for Norges utviklingssamarbeid.

I henhold til Instruks gitt ved kgl. res 31. januar 2020 er Norads hovedoppgaver å forvalte tilskudd på utviklingsfeltet, gi bistands- og forvaltningsfaglige råd til UD og utenriksstasjonene, dele norsk kompetanse med utviklingsland, initiere og gjennomføre uavhengige evalueringer og kommunisere om langsiktig utviklingssamarbeid og resultater.

De 17 bærekraftsmålene, klimamålene og menneskerettighetene danner plattformen for den norske utviklingspolitikken og for bruken av bistandsmidlene. Menneskerettigheter, likestilling, anti-korrupsjon, klima og miljø er tverrgående hensyn i utviklingssamarbeidet. Norad skal ha nulltoleranse for økonomiske misligheter, og nulltoleranse for passivitet i saker knyttet til seksuell utnyttelse, misbruk og trakassering.

2.2 Prioriteringer og føringer

Norad har vært igjennom omfattende endringer de siste årene, og med dette lagt et godt grunnlag for å effektivisere og styrke sitt arbeid. På bakgrunn av Reform 2019 har Norad utarbeidet ny strategi og har en ny organisasjonsstruktur. I tillegg har Norad arbeidet med flere store utviklingsprosjekter; det er jobbet systematisk med effektivisering, forenkling og forbedring av tilskuddsforvaltningen, og Norad har igangsatt arbeidet med å styrke systematisering, utvikling, deling og bruk av kunnskap som et eget område. Norad skal arbeide systematisk og kontinuerlig med å identifisere og iverksette tiltak som kan gi en bedre og mer effektiv oppgaveløsning i etaten, i dialog med departementet. Det er avgjørende at etaten påser at hovedoppgavene håndteres på en god måte, både på kort og lang sikt.

Norad skal videreføre sitt systematiske arbeid med tillitsreform, med sikte på effektivitet i bistanden gjennom fleksibilitet i saksbehandlerleddet, delegert myndighet og hensiktsmessig rapportering.

Gjennomgangen av Reform 2019 vil ferdigstilles våren 2023. Med utgangspunkt i funn og anbefalinger, skal rammeverket for etatsstyring videreutvikles. Dette inkluderer bl.a revisjon av Instruks til Norad fastsatt ved kgl.res. 31. januar 2020, og Virksomhets- og økonomiinstruks for Norad fastsatt 22. desember 2020.

Konsulentbruk

I tråd med føringer i Hurdalsplattformen er det i 2023 tydelige fellesføringer fra regjeringen på at alle virksomheter skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å bruke interne ressurser og kompetanse, se pkt. 5.3. I 2022 ble det gjennomført en intern gjennomgang i Utenriksdepartementet av konsulentbruk i bistandsforvaltningen. I henhold til regjeringens fellesføringer for 2023 og konklusjonene i ovennevnte gjennomgang, skal Norad begrense bruk av konsulenttenester der dette er mulig.

For Norads kommunikasjonsoppdrag har departementet ytterligere presiseringer til konsulentbruk. Norad skal i sitt kommunikasjonsarbeid begrense bruken av eksterne konsulenttenester til et minimum for å ivareta grunnleggende oppgaver, og teknisk drift og utvikling, og samtidig utvikle egen kompetanse slik at Norad i størst mulig grad kan løse oppgavene med interne ressurser. Profil og prioriteringer i utadrettet kommunikasjon justeres i tråd med føringer under pkt. 3.2, kap. 140 post 21.

Innovasjon og digitalisering

Utfordringene med å nå bærekraftsmålene er økende. Norad skal systematisk integrere innovasjon og digitalisering i regjeringens prioriterte satsingsområder. Innovativ tilnærming, herunder å utvikle mulighetene ny teknologi gir til å understøtte arbeidet med bærekraftsmålene, skal vektlegges innenfor alle relevante budsjettposter.

Risikoavlastende kapital og mobilisering av private investeringer

Norad skal vurdere tilskudd til garantiinstrumenter og tilskudd til avsetning av tap ved utlåns-, egenkapital eller garantiinstrumenter hos tilskuddsmottaker for enkelte, spesifiserte poster for næringsutvikling, landbruk, fornybar energi, klima, miljø og hav. Norad skal ha en tett dialog

med departementet om arbeidet med blandet finansiering over alle postene, gitt at Norads verktøy er under utvikling. Norad skal bygge på erfaringer og trekke på kompetanse fra relevante kunnskapsmiljøer, spesielt Statens investeringsfond for utviklingsland (Norfund), som er statens fremste virkemiddel for å investere i privat sektor, risikoavlastende kapital og mobilisering av private investeringer for klima- og utviklingsformål i utviklingsland

2.3 Satsingsområder

Klimafinansiering

Norad skal bidra til at regjeringens mål om dobling av klimafinansiering og innenfor dette minst tredobling av klimatilpasning nås senest i 2026. Alle budsjettposter skal vurderes for dette formålet. For å sikre god statistikk på klimafinansiering minnes det om at alle relevante klimatiltak registres ved bruk av Rio-markørene for klimatilpasning og klimautslippsreduksjoner i PTA. Norad skal gjennomgående sikre at midler forvaltes i tråd med mottakerlands nasjonale klimaplaner og målene i Parisavtalen, og søke å bidra til planer for lavkarbonutvikling.

Matsikkerhet og sultbekjempelse

Norad skal følge opp styrket innsats for å bekjempe sult og bidra til økt matsikkerhet, inkludert oppfølging av «*Kraftsamling mot svolt*», Norges nye strategi for matsikkerhet i utviklingspolitikken. Det skal legges særlig vekt på småskala matprodusenter, og på tiltak som kan redusere konsekvensene av de økte matvareprisene som følge av Russlands angrepskrig i Ukraina. Tiltak innen matsikkerhet og matproduksjon skal ses i sammenheng med økt støtte til klimatilpasning. Matsikkerhet skal gis økt prioritert i støtten til frivillige organisasjoner, inkludert i fornyede rammeavtaler.

Global helse

Norad skal bidra til at innsatsen for global helse gradvis og på sikt blir innrettet mot styrking av nasjonale helsesystemer, universell helsetilgang og en bedre primærhelsetjeneste. I dette inngår arbeidet med pandemiforebygging, -beredskap og respons og tilrettelegging for lokal produksjon av legemidler. Arbeidet mot ikke-smittsomme sykdommer skal ikke skilles ut som en egen innsats, og inngår som en integrert del av en helhetlig tilnærming til global helse, hvor styrking av helsesystemer på landnivå er sentralt.

Ulikhet

Norad skal bidra til at Norge inntar en ledende rolle i det internasjonale arbeidet for å fremme finansiell åpenhet, ansvarlighet og integritet og bekjempe ulovlig kapitalflyt, skatteunndragelse og korrupsjon, samt arbeide for at forpliktelsene i henhold til Addis Tax Initiative overholdes. Norad skal bidra til å bekjempe ulikhet og fremme likestilling, blant annet med bakgrunn i erfaringer fra byggingen av den norske velferdsstaten, inkludert innsats for arbeidstakerrettigheter og dialog i arbeidslivet. Sosiale sikkerhetsnett skal prioriteres, med vekt på oppbygging av offentlige systemer.

Likestilling og kvinners rettigheter

Norad skal gjennom tildelte midler bidra til at minst halvparten av all bilateral bistand har likestilling som hoved- eller delmål. Det skal legges særlig vekt på å styrke likestilling i bevilgninger der andelen er lav eller ikke viser økning over tid. Norad skal jobbe med kvinners rettigheter både gjennom målrettede tiltak, og ved å sikre at det integreres i alt øvrig arbeid. Å styrke kvinners rett til å bestemme over egen kropp er av regjeringens seks satsingsområder i utviklingspolitikken. Norad skal støtte tiltak som bidrar til at den økonomiske og politiske forpliktelsen til seksuell og reprodutiv helse og rettigheter (SRHR) oppnås. Videre skal Norad gi prioritet til oppfølging av strategien *Likestilling for alle: Styrket innsats for inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i utviklingspolitikken (2022-2025)*.

Demokrati og menneskerettigheter

Norad skal bidra til å sikre at menneskerettighetene legges til grunn for all sin innsats, og gi høy prioritet til å motvirke enhver tendens til svekking av disse. Norad skal bidra til å styrke samfunnsaktører og institusjoner som arbeider for menneskerettigheter og demokrati. Støtte til sivil samfunn er sentralt for arbeidet mot innskrenkning av folkestyret, og for å styrke menneskerettighetene og demokratiets stilling i verden.

FN

Norad skal støtte opp om norsk FN-politikk og FN-reform gjennom sin faglige rådgivningsvirksomhet og ved at støtte i størst mulig grad gis i form av fleksible finansieringsmodaliteter i tråd med Funding Compact. Rammeresolusjonen om FNs operasjonelle virksomhet (GA res. 75/233) skal ligge til grunn for Norads samarbeid med enheter i FNs utviklingssystem. Forvaltning og dialog skal utføres i henhold til de til enhver tid gjeldende kjøreregler. Norad vil bli involvert i arbeidet med eventuell justering av kjørereglene når gjennomgangen av Reform 2019 er avsluttet.

3. Tildeling av midler

Stortinget vedtok 13. desember 2022 bevilgningen på postene under Utenriksdepartementets kapitler i statsbudsjettet for 2023. Det vises til Innst. 7 S (2022-2023) og Prop. 1 S (2022-2023) for Utenriksdepartementets område.

Departementet stiller midlene som er angitt i dette tildelingsbrevet til disposisjon for Norad i 2023. Tildelingene innebærer at Norad har fullmakt til å disponere midlene innenfor beløpsrammene på hver enkelt post til de formålene Stortinget har vedtatt og i samsvar med dette tildelingsbrevet. Departementets tildeling er gitt med forbehold om at Stortinget kan vedta budsjettendringer i løpet av 2023. Tildelte beløp skal disponeres i samsvar med bevilgningsreglementet, økonomireglementet og andre rundskriv og krav fra Finansdepartementet som er fastsatt for disponeringen av statlige budsjettmidler.

3.1 Tabell over alle tildelinger

(i 1000 kroner)

Kap.	Post	Kapittelnavn Postnavn	Tildeling
Driftsmidler			
140		Utenriksdepartementet	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	35 000
141		Direktoratet for utviklingssamarbeid, Norad	
	01	Driftsutgifter	307 629
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	38 569
		Sum driftspostene	381 198
Tilskuddsmidler			
150		Humanitær bistand	
	70	Nødhjelp og humanitær bistand, <i>kan overføres</i>	40 000
151		Fred, sikkerhet og globalt samarbeid	
	70	Fred og forsoning, <i>kan overføres</i>	22 000
152		Menneskerettigheter	
	70	Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i>	20 000
159		Regionbevilgninger	
	72	Afghanistan, <i>kan overføres</i>	70 000
	73	Ukraina og naboland, <i>kan overføres</i>	13 000
	75	Afrika, <i>kan overføres</i>	204 300
160		Helse	
	70	Helse, <i>kan overføres</i>	3 324 297
	71	Verdens helseorganisasjon (WHO), <i>kan overføres</i>	235 500
	72	FNs aidsprogram (UNAIDS), <i>kan overføres</i>	45 000
161		Utdanning, forskning og faglig samarbeid	
	70	Utdanning, <i>kan overføres</i>	944 358
	71	Forskning, <i>kan overføres</i>	45 900
	72	Kunnskapsbanken og faglig samarbeid, <i>kan overføres</i>	778 714
162		Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi	
	70	Bærekraftig næringsutvikling og handel, <i>kan overføres</i>	286 636
	71	Matsikkerhet, fisk og landbruk, <i>kan overføres</i>	1 400 000
	72	Fornybar energi, <i>kan overføres</i>	716 500
163		Klima, miljø og hav	
	70	Miljø og klima, <i>kan overføres</i>	1 794 431
	71	Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	187 867
164		Likestilling	
	70	Likestilling, <i>kan overføres</i>	188 919
	71	FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling (UNWomen) , <i>kan overføres</i>	100 300
	72	FNs befolkningsfond (UNFPA)	589 600
170		Sivilt samfunn	

	70	Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i>	2 330 665
171		FNs utviklingsarbeid	
	70	FNs utviklingsprogram (UNDP)	454 400
	71	FNs barnefond (UNICEF)	480 600
172		Multilaterale finansieringsinstitusjoner og gjeldslette	
	70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i>	1 098 157
	71	Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i>	799 275
	72	Strategisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	43 300
	73	Gjeldslette, <i>kan overføres</i>	389 578
		Sum tilskuddspostene	16 603 297
		TOTAL TILDELING	16 984 495

3.2 Om driftsbevilgningene

Kap. 140 Utenriksdepartementet

(i 1000 kroner)

Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	35 000
Sum		35 000

Om tildelingen på post 21:

Midlene skal dekke kjøp av eksterne faglige tjenester for å gjennomføre studier, utredninger, faglig rådgivning, program- og prosjektvurderinger, revisjoner og andre forvaltningsfaglige tjenester.

Kap. 141 Direktoratet for utviklingssamarbeid, Norad

(i 1000 kroner)

Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 01	Driftsutgifter	307 629
Post 21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	38 569
Sum		346 198

Om tildelingen på post 01:

Midlene dekker lønn og faste driftsutgifter.

Tildelingen er redusert med 3,1 mill. kroner som følge av gevinster identifisert i områdegjennomgangen i form av redusert reisevirksomhet.

Departementet viser til oppdrag nr. 20-2022 om etablering av ny IKT-plattform i Norad. Arbeidet videreføres i 2023. 8,5 mill. kroner er øremerket etableringskostnader for egen IKT-plattform for Norad og 9,8 mill. kroner er øremerket drift av IKT-plattformen i 2023.

Departementet gjør oppmerksom på følgende i Prop. 1 LS (2022–2023) Skatter, avgifter og toll 2023, pkt. 5.1.4, sist avsnitt: «Det er satt av et sjablonmessig beløp som skal dekke økt arbeidsgiveravgift hos arbeidsgivere i offentlig sektor, se punkt 2.4.17 i Prop. 1 S Gul bok (2022–2023). I Revidert nasjonalbudsjett 2023 vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til konkrete endringer på kapittel og post.»

Om tildelingen på post 21:

Midlene dekker Norads informasjons- og kommunikasjonsoppdrag som er en av Norads instruksfestede hovedoppgaver. Dette inkluderer utgivelsen av fagbladet Panorama nyheter (tidligere Bistandsaktuelt). Midlene dekker også kjøp av eksterne tjenester for evaluering i henhold til Evalueringsprogrammet, til internrevisjon, og til kjøp av ekstern kvalitetssikring i granskninger og varslingssaker.

Norad skal bidra til godt samarbeid med departementet og holde departementet orientert om saker som kan få medieoppmerksomhet. Departementet ønsker styrket samhandling med Norad i arbeidet med å spre kunnskap om utviklingsspørsmål, og om resultater av norsk bistand.

Norads kommunikasjonsarbeid har følgende føringer for 2023:

- Norad skal i sitt kommunikasjonsoppdrag minimere bruken av eksterne konsulenttjenester, ref. nærmere omtale under pkt. 2.2.
- Norad skal generelt ha en nøysom tilnærming til gjennomføringen av store eksterne arrangementer og legge til grunn samme moderate kostnadsnivå i gjennomføringen av eksterne arrangementer som statsforvaltningen for øvrig. Det skal kun brukes konsulenter til kampanjeorientert kommunikasjon der det er strengt nødvendig.
- Kommunikasjon om norsk bistand i utlandet skal ha «Norge» som avsender
- For å styrke kommunikasjonen om resultatene av norsk bistand, skal Norad øke tilfanget av bilder, videoer og historier fra partnere.

3.3 Om tilskuddsbevilgningene

For bevilgningene over Programkategori 03.10 Utviklingssamarbeidet i Prop. 1 S (2022-2023) kommer det for hver tilskuddspost fram hvilke bærekraftsmål bevilgningen støtter særlig opp under samt hva som er de politisk fastsatte mål og prioriteringer for den enkelte tilskuddspost i 2023. De politisk fastsatte målene for hver tilskuddspost i Prop. 1 S (2022-2023) er også listet opp i vedlegg 1 til dette tildelingsbrevet.

Føringene som framkommer under hver post i kap. 3.3 må håndteres som supplerende føringer til de mål og prioriteringer som framkommer i Prop 1 S (2022-2023). Departementet legger til grunn at Norad planlegger og disponerer delegerte tilskuddsmidler i tråd med politisk fastsatte mål og prioriteringer. Ved eventuelt behov for avklaringer om vektning mellom ulike mål og prioriteringer, eller om Norad ser at det ikke vil være mulig å ivareta alle mål og prioriteringer, skal Norad så raskt som mulig ta dette opp med departementet i styringsdialogen.

Det forventes at uforutsigbarheten i verdenssituasjonen vil føre til behov for prioriteringer og omprioriteringer i bistandsbudsjettet de neste årene. Dette vil også påvirke Norads tildelinger og arbeid. Norad skal derfor i sin planlegging sikre budsjettmessig handlingsrom for eventuelle omprioriteringer.

Norad skal prioritere tiltak med dokumentert utviklingseffekt på de ulike tilskuddspostene. Sosiale sikkerhetsnett, inkludert kontantoverføringer, skal vurderes på tvers av tematiske satsinger der det anses godt egnet til å oppnå målsetningene på de spesifikke tilskuddspostene.

For å bidra til mer kunnskapsbasert gjennomføring av bistandsprogrammer, kan støtte til effektevaluering og følgeforskning integreres i aktuelle satsinger etter avtale med departementet.

Norad bes utbetale tildelt kjernestøtte til FN-organisasjoner så snart som mulig. Utbetaling foretas på bakgrunn av tildelingsbrev.

I lys av at Kina nærmer seg status som høyinntektsland og om noen år ikke lenger vil kvalifisere som ODA-godkjent mottakerland, er det besluttet at bistanden til Kina skal fases ut i løpet av 5-7 år, med en betydelig reduksjon allerede i 2023. Norad bes begrense bistanden til Kina i 2023 til 25 millioner kroner.

Kap. 150 Humanitær bistand		(i 1000 kroner)
Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 70	Nødhjelp og humanitær bistand, <i>kan overføres</i>	40 000
Sum		40 000

Om tildelingen på post 70:

- Midlene skal dekke deler av tilskuddsbeløpet under ny avtale med UNICEF om Education Cannot Wait.

Kap. 151 Fred, sikkerhet og globalt samarbeid		(i 1000 kroner)
Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 70	Fred og forsoning, <i>kan overføres</i>	22 000
Sum		22 000

Om tildelingen på post 70:

- Midlene skal dekke oppfølging av kvinner, fred og sikkerhet knyttet til fredsprosesser.

Kap. 152 Menneskerettigheter		(i 1000 kroner)
Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 70	Menneskerettigheter, <i>kan overføres</i>	20 000
Sum		20 000

Om tildelingen på post 70:

- Norad tildeles 10 mill. kroner til videreføring av støtte i 2023 til Verdensbankens trust fond for Human Rights, Inclusiveness and Empowerment (QZA-18/0164).
- Norad tildeles 10 mill. kroner til oppfølging av strategien *Likestilling for alle: Styrket innsats for inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i utviklingspolitikken (2022-*

2025). Bevilgningen skal benyttes til målrettede tiltak for å styrke FNs arbeid for å styrke rettighetene til personer med nedsatt funksjonsevne.

Kap. 159 Regionbevilgninger		(i 1000 kroner)
Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 72	Afghanistan, <i>kan overføres</i>	70 000
Post 73	Ukraina og naboland, <i>kan overføres</i>	13 000
Post 75	Afrika, <i>kan overføres</i>	204 300
Sum		287 300

Om tildelingen på post 72:

- 30 mill. kroner dekker deler av tilskuddsbeløpet under løpende avtaler med Kirkens Nødhjelp og Flyktninghjelpen.
- 10 mill. kroner går til å videreføre satsning på kvinners seksuelle og reproduktive helse og rettigheter i Afghanistan via IPPF.
- 30 mill. dekker deler av tilskuddsbeløpet under ny avtale med Afghanistankomiteen.

Om tildelingen på post 73:

- Midlene skal dekke statistiksamarbeid i Ukraina med Statistisk sentralbyrå (SSB). Samarbeidet skal knyttes til annet statistikk- og registersamarbeid i Kunnskapsbanken.

Om tildelingen på post 75:

- 150 mill. kroner skal benyttes til avtaler med norske sivil samfunnsorganisasjoner som er initiert fra stasjonene i Afrika på politisk prioriterte områder. Det legges til grunn at det er tett dialog mellom organisasjonene og stasjonene om gjennomføring på landnivå. Dette gjelder primært Kirkens Nødhjelp og Norsk Folkehjelp i Angola, Etiopia, Mali, Somalia, Sudan, Sør-Sudan og Tanzania.
- 54,3 mill. kroner skal benyttes til å videreføre utdanningssatsningen i Sahel gjennom norske NGOer, med referanse til dialog mellom departementet og Norad om dette i overgangsåret 2023 der flere organisasjoner ikke har rammeavtaler.

Følgende prosjekt flyttes forvaltningsmessig til Norad fra og med 2023:

RAF-21/0059 Continental Shelf Initiative (*flyttes fra Seksjon for Afrikas Horn og Vest-Afrika*).

Kontinentalsokkelinitiativet er relevant for kunnskapsprogrammet Hav for utvikling. Styrking av havretten er en sentral prioritering i arbeidet med å fremme en bærekraftig havøkonomi i samarbeidsland. Det er derfor ønskelig å samle dette prosjektet med de øvrige initiativene som forvaltes i Norad. 1,9 mill. kroner skal gå til dette prosjektet i 2023. Overføringsnotat vil bli oversendt i tråd med etablert praksis.

Kap. 160 Helse		(i 1000 kroner)
Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 70	Helse, <i>kan overføres</i>	3 324 297
Post 71	Verdens helseorganisasjon (WHO), <i>kan overføres</i>	235 500
Post 72	FNs aidsprogram (UNAIDS), <i>kan overføres</i>	45 000
Sum		3 604 797

Om tildelingen på post 70:

- 20 mill. kroner skal settes av til legemiddelordningen Unitaid.
- Norad bes inngå avtale for tilskudd til Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria i samsvar med tilsagnsfullmakt VI, punkt 5 (tilskudd til Det globale fondet for bekjempelse av aids, tuberkulose og malaria med inntil 2 000 mill. kroner samlet i perioden 2023–2025).
- Det skal ikke inngås nye avtaler eller påtas nye forpliktelser knyttet til bistandsprogrammet for ikke-smittsomme sykdommer.
- Nedtrekk på posten kan håndteres ved forskyvelser av utbetalinger til Gavi utover avtalesfestet årlig minimumsbeløp og justert utbetalingsplan til Det globale fond.

Om tildelingen på post 71:

- Øremerking av støtten til WHO skal fortsatt reduseres for 2023 ved at 100 mill. kroner skal gis som frivillig kjernestøtte, i tråd med avtalen som er inngått.

Om tildelingen på post 72:

- Tildelingen skal dekke Norges kjernestøtte til UNAIDS.

Kap. 161 Utdanning, forskning og faglig samarbeid

(i 1000 kroner)

Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 70	Utdanning, <i>kan overføres</i>	944 358
Post 71	Forskning, <i>kan overføres</i>	45 900
Post 72	Kunnskapsbanken og faglig samarbeid, <i>kan overføres</i>	778 714
Sum		1 768 972

Om tildelingen på post 70:

- Støtten til programsamarbeidsavtalen med UNESCO videreføres på om lag 2021-nivå.
- Norad bes videreføre støtte til seksualitetsundervisning med 70 mill. kroner årlig for perioden 2023-2025, hvorav en betydelig andel skal gå gjennom UNESCO.
- Norad bes videreføre støtten til NORPART på et lavere nivå, i dialog med UD, ref. Kunnskapsdepartementets kutt til NORPART i Prop. 1 S for 2023. Norad bes utstede belastningsfullmakt til NORPART fra 2023.

Om tildelingen på post 71:

Midlene på posten skal benyttes i tråd med mål og prioriteringer i Prop. 1 S (2022-2023).

Om tildelingen på post 72:

- Innen Landbruk for utvikling skal Norad i arbeidet med å bygge opp programmet, blant annet starte opp dialog om relevante satsningsland. Arbeidet må ses i sammenheng med bilaterale porteføljer og andre initiativer som følger opp matsikkerhetsstrategien.
- Teknisk støtte til grønn hydrogen skal foreløpig ikke inkluderes i Energi for utvikling.

Bevilgningen for 2023 gir en reell reduksjon på posten. Så langt som mulig skal avtalemessige forpliktelser og samarbeid med norske institusjoner opprettholdes, innenfor andre føringer i Prop. 1 S (2022-2023) og Innst. 7 S (2022-2023).

Som kommunisert i tidligere tildelingsbrev, har departementet tatt sikte på gradvis å samle forvaltningen av midler under posten i Norad. Ambassadene forutsettes fortsatt å ha en viktig rolle i å gi innspill til strategiske veivalg, utforme samarbeid, ha dialog med myndigheter og følge opp avtaler. Tett kontakt med, og involvering av, utestasjonene er viktig.

Følgende prosjekter flyttes forvaltningsmessig til Norad fra og med 2023, jfr. epost fra Seksjon for partnerskap og utviklingspolitisk analyse og Enhet for budsjett og samordning i Regionavdelingen 30.08.2022. Overføringsnotater vil bli oversendt i tråd med etablert praksis.

GHA-17/0005	<i>Fish for Development</i> ; Fisk for utvikling (Ffu) (flyttes fra ambassaden i Accra)
LKA-19/0001	<i>Technical Assistance to Improve Management of Fish Resources of SL-Phase II</i> ; Fisk for utvikling (Ffu) (flyttes fra ambassaden i Colombo)
SDN-18/0003	<i>Mapping Marine Resources Sudanese Red Sea (Phase II)</i> ; Fisk for utvikling (Ffu) (flyttes fra ambassaden i Khartoum)

Prosjekt knyttet til Olje for utvikling flyttes ikke, da programmet skal fases ut innen 2024.

Kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi		(i 1000 kroner)
Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 70	Næringsutvikling og handel, <i>kan overføres</i>	286 636
Post 71	Matsikkerhet, fisk og landbruk, <i>kan overføres</i>	1 400 000
Post 72	Fornybar energi, <i>kan overføres</i>	716 500
Sum		2 403 136

Om tildelingen på post 70:

- Innsatsen skal sikre anstendige jobber, ansvarlige bedrifter og verdikjeder som bidrar til omfordeling, grønn omstilling og en bærekraftig utvikling.
- Norad skal prioritere tiltak som bidrar til jobbskaping og bedre rammevilkår for investeringer og næringsutvikling.
- Norad skal deretter støtte tiltak som bidrar til Aid for Trade-agenda, inkludert fond knyttet til utviklingslandenes implementering av WTO-avtale om begrensning av skadelige fiskerisubsidier. Den overordnede rammen for støtte til tiltak under denne prioriteringen i Prop. 1. S skal ikke øke.

- Norad skal fortsette arbeidet med risikoreduserende tiltak for økte private investeringer for bærekraftsmålene.
- Norad skal redusere antall avtaler som støttes over posten.

Om tildelingen på post 71:

- Matsikkerhet er høyt prioritert i norsk utviklingspolitikk. Norad bes forvalte midlene over denne posten i henhold til «Kraftsamling mot svolt», Norges strategi for matsikkerhet i utviklingspolitikken og mål og prioriteringer i Prop. 1 S (2022-2023). Strategien er førende der teksten er utviklet fra Prop. 1 S. Dette medfører et økt fokus på småskala matprodusenter, deres verdikjeder, og markeder samt klimarobust matproduksjon.
- Landbruk for utvikling (Lfu), Fisk for utvikling (Ffu) og Hav for utvikling (Hfu) er viktige virkemiddel for gjennomføringen av strategien for matsikkerhet. Blant annet vil Lfu legge til rette for etablering av samvirker og organisering av matprodusenter som komponenter i dette kunnskapsprogrammet.
- Tiltak innenfor privat sektor og støtte til risikoavbøtende tiltak skal ha en sentral plass.
- 200 mill. kroner avsettes til en utlysning til sivilt samfunn for oppfølging av «Kraftsamling mot svolt».
- 120 mill. kroner øremerkes oppfølging av relevante deler av handlingsplanen for Høynivåpanelet for en bærekraftig havøkonomi relatert til mat fra havet, herunder oppfølging av Havpanelets hovedkonklusjon om etablering av bærekraftige havforvaltningsplaner i utviklingsland.

Departementet beholder deler av bevilgningen fra Prop. 1 S for å sikre mulighetene for helhetlig innsats i gjennomføringen av strategien «Kraftsamling mot svolt».

Deler av bevilgningene på posten inngår som en del av norsk klimafinansiering jf. mål om minst en tredobling av støtte til klimatilpasning senest i 2026.

Forslag til eventuelle utlysninger eller tilskudd til risikoavlastende kapital for private investeringer for matsikkerhet i utviklingsland drøftes med departementet, blant annet for å sikre samordning og god arbeidsdeling med Norfund.

Om tildelingen på post 72:

- Norad skal prioritere energitilgang for fattigdomsbekjempelse i Afrika sør for Sahara.
- Norsk støtte til rettferdig energiomlegging (JETP) i Indonesia og Vietnam og ev andre fremvoksende økonomier i Asia kanaliseres gjennom Klimainvesteringsfondet.
- Midlene skal primært dekke avtaleforpliktelser, garantisatsingen og bedriftsstøtteordningen. I tillegg bør midlene styrke synergien i bruk av virkemidler og legge til rette for fornybar energi for verdikjedene for mat for å lykkes med en klimarobust utvikling, jf. matsikkerhetsstrategien.
- Norad bes vurdere muligheten for å videreutvikle virkemiddelapparat for risikoavlastning, inkl. blandet finansiering og statsgarantier, for å utløse private investeringer i fornybar energi i utviklingsland. Forslag til eventuelle utlysninger eller tilskudd til risikoavlastende kapital for private investeringer i fornybar energi i

utviklingsland drøftes med departementet, for å sikre samordning og god arbeidsdeling med Norfund

- Energiporteføljen bør ses i sammenheng med kunnskapsprogrammet Energi for utvikling (Efu) og bygge opp under helhetlig fornybar energi innsats på landnivå i samarbeid med ambassadene.
- Hydrogen i bistandsprogrammer skal ikke prioriteres, med noe unntak av næringslivsstøtte til grønn hydrogen for risikoavlastning i land som ønsker en slik satsning. Eventuell videre bistandsstøtte til grønn hydrogen bør primært skje gjennom næringslivsordningene og øvrig samarbeid med privat sektor, samt gjennom felles giversamarbeid (slik som ESMAP).

Deler av bevilgningene på posten inngår som en del av norsk klimafinansiering jf. mål om dobling av norsk klimafinansiering senest i 2026.

Kap. 163 Klima, miljø og hav		(i 1000 kroner)
Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 70	Miljø og klima, <i>kan overføres</i>	1 794 431
Post 71	Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling, <i>kan overføres</i>	187 867
Sum		1 982 298

Om tildelingen på post 70:

Midlene skal dekke tiltak som støtter opp under:

- Den økte norske satsingen på forebygging og tilpasning til klimaendringer i tråd med strategi for klimatilpasning, forebygging av klimarelaterte katastrofer og sultbekjempelse, inkludert økt fokus på tiltak rettet mot tap og skade.
- Nasjonalt bestemte bidrag til Parisavtalen, nasjonale tilpasningsplaner og langsiktige planer for lavkarbonutvikling.
- Oppfølging av internasjonale miljøprosesser.
- Oppfølging av norsk støtte til lokalt forankret klimatilpasning.

Økningen på posten skal i hovedsak gå til tiltak innen klimatilpasning, inkludert tap og skade. Dette inkluderer støtte til initiativet LDC LIFE AR som Norge har sluttet seg til, og styrking av støtten til innovative finansieringsordninger. Forslag til ev. utlysninger eller tilskudd til risikoavlastende kapital for private investeringer innen klima, miljø i utviklingsland drøftes med departementet.

I 2023 skal Norad, i tett samarbeid med ambassaden, jobbe videre med det bilaterale klimapartnerskapet med Tanzania, og høste erfaringer fra dette arbeidet før man går videre til ev. nye land. Det skal derfor ikke planlegges for å inngå nye bilaterale klimapartnerskap i 2023. Bevilgningene på posten inngår som en del av norsk klimafinansiering jf. mål om dobling av norsk klimafinansiering inkludert minst en tredobling av støtten til klimatilpasning senest i 2026.

Om tildelingen på post 71:

- Midlene på posten skal bidra til å innfri norske forpliktelser om å bruke 1,6 mrd. kroner på bistandsprogrammet mot marin forsøpling innen utgangen av 2024.
- Norad bes vurdere muligheten for å videreutvikle virkemiddelapparat for risikoavlastning, inkl. blandet finansiering, for å utløse private investeringer i havnæringene. Forslag til ev. utlysninger eller tilskudd til risikoavlastende kapital for private investeringer innen hav drøftes med departementet.

Deler av bevilgningene på posten inngår som en del av norsk klimafinansiering jf. mål om dobling av norsk klimafinansiering innen 2026.

Kap. 164 Likestilling

(i 1000 kroner)

Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 70	Likestilling, <i>kan overføres</i>	188 919
Post 71	FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling (UNWomen), <i>kan overføres</i>	100 300
Post 72	FNs befolkningsfond (UNFPA)	589 600
Sum		878 819

Om tildelingen på post 70:

- Økningen for 2023 skal bidra til at den samlede innstasen til SRHR på posten økes i 2023 sammenlignet med 2022. Innen satsingen på SRHR skal det gis særlig prioritet til innsats for familieplanlegging, prevensjon og trygge aborter.
- Det skal gis nødvendig prioritet til innsats mot skadelige skikker, slik at forpliktelsen om 760 mill. kroner i perioden 2020-2023 nås.

Om tildelingen på post 71:

- Beløpet dekker den norske kjernestøtten til UN Women. Norad bes gi høy prioritet til tidlig utbetaling av kjernestøtten.

Om tildelingen på post 72:

- Beløpet dekker den norske kjernestøtten til UNFPA. Norad bes gi høy prioritet til tidlig utbetaling av kjernestøtten.

Kap. 170 Sivilt samfunn

(i 1000 kroner)

Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 70	Sivilt samfunn, <i>kan overføres</i>	2 330 665
Sum		2 330 665

Om tildelingen på post 70:

- Bevilgningen skal støtte tiltak som styrker sivilt samfunn i utviklingsland og dets evne og kapasitet til å fremme utvikling i eget land. Regjeringens satsingsområder i utviklingspolitikken skal vektlegges i forvaltning av midlene på posten.

- Norad skal påse at avtalemessige forpliktelser prioriteres innenfor tildelt budsjetttramme.
- Norad skal avsette 50 mill. kroner av midlene til TV-innsamlingsaksjonen for bistand til utviklingsland.

Kap. 171 FNs utviklingsarbeid		(i 1000 kroner)
Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 70	FNs utviklingsprogram (UNDP)	454 400
Post 71	FNs barnefond (UNICEF)	480 600
Sum		935 000

Om tildelingen på post 70:

- Tildelingen dekker den norske kjernestøtten til UNDP samt 26 millioner kroner i avtafefestet støtte til UNDPs Governance Centre (OGC). Norad bes gi høy prioritet til tidlig utbetaling av kjernestøtten.

Om tildelingen på post 71:

- Tildelingen dekker den norske kjernestøtten til UNICEF samt 13,8 millioner kroner i støtte til UNICEFs arbeid for fødselsregister. Norad bes gi høy prioritet til tidlig utbetaling av kjernestøtten.

Kap. 172 Multilaterale finansieringsinstitusjoner og gjeldslette		(i 1000 kroner)
Post	Betegnelse	Tildeling 2023
Post 70	Verdensbanken, <i>kan overføres</i>	1 098 157
Post 71	Regionale banker og fond, <i>kan overføres</i>	799 275
Post 72	Strategisk samarbeid, <i>kan overføres</i>	43 300
Post 73	Gjeldslette, <i>kan overføres</i>	389 578
Sum		2 330 310

Om tildelingen på post 70:

- Hele tildelingen skal dekke Norges forpliktelser under IDA20.

Om tildelingen på post 71:

- Tildelingen skal dekke Norges forpliktelser under Afrikafondet og Asiafondet.

Om tildelingen på post 72:

- Hele tildelingen skal dekke Norges forpliktelser til IMF's Poverty Reduction and Growth Trust (PRGT).

Om tildelingen på post 73:

- Tildelingen skal dekke inngåtte forpliktelser i tråd med stortingets budsjettvedtak.

4. Fullmakter

Bevilgningsreglementet inneholder en del fullmakter til å gjøre unntak fra eller utfylle reglementets bestemmelser. I rundskriv R-110 gir Finansdepartementet departementene fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. Det vises til veilederen i statlig budsjettarbeid der bl.a. bruk av unntaksbestemmelser i Bevilgningsreglementet (budsjettfullmakter)er omtalt.

Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (§ 3, 4. ledd, 2. setning)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at alle utgifter og inntekter føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Det er gitt et unntak som tillater nettoføring i forbindelse med utskifting av utstyr. Med dette gis Norad fullmakt til nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter, med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftinger som er ledd i en rutinemessig fornyelse av utstyr. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er av en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets rundskriv R-102) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter (jf. Finansdepartementets rundskriv R-101). Føringsen må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på 5 prosent ikke overskrides.

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret (§ 6, 2. ledd)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at staten bare kan pådras forpliktelser som først skal dekkes etter utløpet av budsjettåret når Stortinget har gitt særlig samtykke til dette. Med dette gis imidlertid Norad fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på følgende vilkår, med de begrensninger som følger under:

- a) Leieavtalene og avtalene om kjøp av tjenester må gjelde anskaffelser til den ordinære driften av statlige virksomheter. Hvilke typer anskaffelser det her dreier seg om, vil kunne variere etter virksomhetens oppgaver, men alminnelige eksempler vil være leie av lokaler og kontorutstyr, samt kjøp av renholds- og vaktmestertjenester.
- b) Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden.
- c) For alle avtaler utover budsjettåret, må behovet for oppsigelsesklausuler nøye vurderes. Hensynet til den framtidige handlefriheten skal veie tungt ved vurderingen. Særlig gjelder dette ved langsiktige avtaler.

5. Særskilte føringer

5.1 Forebyggende sikkerhet

Norad skal arbeide systematisk med forebyggende sikkerhet i egen organisasjon. Som et ledd i sikkerhetsarbeidet stiller departementet krav om at Norad:

- Utarbeider og vedlikeholder systematiske risiko- og sårbarhetsanalyser. Analyser og vurderinger deles med departementet.

- Iverksetter nødvendige risikoreduserende tiltak for å opprettholde et forsvarlig sikkerhetsnivå.
- Utvikler og vedlikeholder planverk for håndtering av uønskede hendelser.
- Øver målrettet i egen organisasjon.
- Evaluerer hendelser og øvelser, og sørger for at funn og læringspunkter følges opp.
- Vedlikeholder og videreutvikler eget styringssystem for informasjonssikkerhet, herunder utarbeider kritikalitets- og risikovurderinger for IKT-løsninger i forkant av større endringer eller anskaffelse og implementering. Styringssystemet for informasjonssikkerhet skal være basert på anerkjente standarder.

Norad har et selvstendig ansvar for å ta kontakt med departementet for å sikre at arbeidet med samfunnssikkerhet blir koordinert.

5.2 Likestilling og ikke-diskriminering

Norad skal forholde seg til aktivitets- og redegjørelsesplikten etter likestillings- og diskrimineringsloven. Norad skal som offentlig virksomhet og som arbeidsgiver, i all sin virksomhet arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Plikten innebærer blant annet å forebygge trakassering, seksuell trakassering og kjønnsbasert vold og motarbeide stereotypisering. Norad skal redegjøre for dette arbeidet en gang i året. Innholdet i plikten er nærmere beskrevet i likestillings- og diskrimineringsloven §24 og §26.

5.3 Regjeringens fellesføringer for 2023

Læringer skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse

Statlige virksomheter skal ha læringer tilknyttet seg der antallet læringer skal stå i et rimelig forhold til virksomhetens størrelse. Virksomheter med mer enn 75 ansatte skal til enhver tid ha minst en lærling, og større virksomheter bør ha ambisjon om flere enn en lærling. Norad skal også hvert år vurdere om det er mulig å tilby opplæring i nye lærefag og om antall læringer kan økes. Alle statlige virksomheter skal knytte seg til opplæringskontoret OK stat eller et annet opplæringskontor. I tillegg ber vi om at Norad arbeider for å ta imot studenter i praksis i tråd med intensjonene i arbeidslivsrelevansmeldingen.

I årsrapporten for 2023 skal virksomheten rapportere om følgende: Antallet læringer, om det er vurdert å øke antall læringer og eventuelt innenfor hvilke fag samt hvilket opplæringskontor virksomheten er tilknyttet. Norad skal også rapportere på arbeidet med å ta imot studenter i praksis. Virksomheter som ikke har oppfylt kravene, må redegjøre for årsaken til dette og for hva de har gjort for å oppfylle kravene.

Redusere konsulentbruken

Arbeidet med effektivisering utgjør en integrert del av den ordinære styringsdialogen mellom departement og virksomhet og følger de allmenne prinsippene for styring i staten. Norad skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

Norad skal i årsrapporten for 2023 rapportere om konsulentbruken, herunder om iverksatte tiltak og konkrete resultater i arbeidet med å følge opp fellesføringen. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere. Virksomheten skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av ev. kjøp av konsulenttenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjons tjenester) i 2023 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester.

Virksomhetene skal vurdere mulighetene for desentralisert arbeid og legge til rette for dette der det er formålstjenlig

Norad skal vurdere hvilke muligheter den har for økt bruk av desentralisert arbeid, med det formål å oppnå mer desentralisering av statlige arbeidsplasser og styrke lokale fagmiljø, som kan gi distriktpolitisk gevinst. Dette vil være særskilt aktuelt i forbindelse med utlysning av stillinger, men kan også være aktuelt for allerede tilsatte som ønsker dette. Slikt desentralisert arbeid bør fortrinnsvis kombineres med mulighet til å tilhøre et lokalt kontorfellesskap der det er tilgjengelig. Dersom økt bruk av desentralisert arbeid ikke lar seg gjennomføre i virksomheten, skal dette grunngis særskilt. Eksempel på dette vil være dersom det medfører at virksomheten ikke kan levere godt på sine hovedoppgaver. Norads ledelse har ansvar for å legge rammene rundt hvordan økt bruk av desentralisert arbeid skal gjennomføres i sin virksomhet etter drøfting med tilsatte og deres organisasjoner. Dette må gjøres ut fra juridisk rammeverk, arbeidsfelt, oppgaver og kompetansebehov.

Norad skal i årsrapporten redegjøre for sin vurdering av mulighetene for desentralisert arbeid, omfang og bruk av desentralisert arbeid i virksomheten og erfaringene med dette. Dersom virksomheten ikke har hatt økning i desentralisert arbeid eller dersom bruken har gått ned, skal det særskilt gjøres rede for årsakene til dette.

6. Rapportering og styringsdialog

6.1 Rapportering

Månedlige rapporter til det sentrale statsregnskapet

For hver måned skal Norad rapportere til det sentrale statsregnskapet på den måte og innen de frister som er fastsatt i rundskriv «Rapportering til Statsregnskapet for 2023» fra Finansdepartementet (R-10/2022). Eventuelle feil og mangler som blir identifisert i regnskapet skal rapporteres til DFØ og korrigeres fortløpende.

Tertialrapporter

Norad skal innen 15. mai 2023 utarbeide en *1. tertialrapport* som angir status for økonomien. Økonomirapporteringen skal gi status per 30. april 2023 og ha prognoser for forbruk pr. 31. desember 2023. Rapporten skal inneholde økonomirapportering på postnivå for alle kapitler der det er tildelt midler, og det skal kommenteres eventuelle avvik og faseforskyvninger. Eventuelle avvik i framdrift, og igangsatte eller planlagte tiltak for å begrense risiko eller redusere avvikene, skal omtales.

Norad skal innen 15. september 2023 utarbeide en *2. tertialrapport* som angir status for økonomien. Økonomirapporteringen skal gi status per 31. august 2023 og ha prognoser for forbruk pr. 31. desember 2023. Rapporten skal inneholde økonomirapportering på postnivå for alle kapitler der det er tildelt midler, og det skal kommenteres eventuelle avvik og faseforskyvninger. Eventuelle avvik i framdrift, og igangsatte eller planlagte tiltak for å begrense risiko eller redusere avvikene, skal omtales. Rapportering på postnivå må kunne benyttes i departementets arbeid med høstens reallokeringsprosess. Rapporten skal også inneholde en oversikt over status for større oppdrag og føringer av året. Det skal også leveres en risikovurdering. Format og nivå på denne avklares i dialog med departementet.

Årsrapport

Norad skal innen 15. mars 2024 utarbeide en årsrapport for 2023 til Utenriksdepartementet og Klima- og miljødepartementet. Årsregnskapet med tilhørende redegjørelse skal inngå som del av årsrapporten. Det vises til retningslinjer fra Finansdepartementet (R-115/2019) og veileder fra Direktoratet for økonomistyring (DFØ) for krav til innholdet i årsrapporten. Årsrapport med årsregnskap skal publiseres på Norads hjemmesider.

Norads årsrapport for 2023 utgjør en del av grunnlaget for Utenriksdepartementets rapportering til Stortinget om oppnådde resultater for budsjettåret 2022, jfr. også punkt 6.3.

Omtalen av Del III Årets aktiviteter og resultater skal inneholde:

- En overordnet beskrivelse Norads oppfølging av de overordnede prioriteringene og satsingsområdene omtalt i kap. 2.
- En beskrivelse av hvilke vurderinger Norad gjør ved valg av tema, kanal, partnere/aktører, og når relevant, hvordan Norad tar i bruk et samlede virkemiddelapparatet for å nå målene og føringene for de ulike tilskuddspostene der Norad har et forvaltningsansvar, og i hvilken grad Norad lykkes med dette arbeidet.
- Utkvittering av større oppdrag gitt i 2023. Norad skal vurdere innholdet i rapporteringen ut fra det enkelte oppdrag og hva Norad anser som relevant informasjon for departementet.
- En kort redegjørelse for de interne prioriteringer som er gjort innenfor hovedoppgavene gitt i instruks og hvilken effekt disse prioriteringene eventuelt har hatt.
- En kort redegjørelse for større avvik mellom tildelt beløp og regnskapsført beløp.

Omtalen av Del IV Styring og kontroll i virksomheten skal bl.a:

- redegjøre for hvordan aktivitets- og redegjørelsespliktene følges opp i tråd med bestemmelsene i likestillings- og diskrimineringsloven.
- redegjøre for hvordan arbeidet med forebyggende sikkerhet følges opp. Dette inkluderer kunnskapshevende og bevisstgjørende tiltak.

Norad skal også rapportere på regjeringens fellesføringer i sin årsrapport for 2023. Se egne rapporteringskrav for fellesføringene under kap. 5.3.

6.2 Styringskalender 2023

Dato	Rapport	Utfyllende til levering
27. januar Kl 10.00 – 12.00	Særmøte nr. 1	- om overordnede bistandsfaglige prioriteringer for 2023 - overordnet om forventet behov for faglig rådgivningstjenester fra Norad til departementet og stasjonene, inkl overordnet om omfang og kapasitet - prioriteringer og planer 2024
15. mars	Årsrapport med årsregnskap	Jf. rapporteringskrav omtalt i pkt. 6.1

19. april Kl 10.00 – 12.00	Etatsstyringsmøte nr. 1	Endelig dagsorden fastsettes særskilt, men følgende vil ligge til grunn for innholdet i møtet: - årsrapport for foregående år - satsinger og større arbeidsprosesser for inneværende år - presentasjon av rammeverk for risikovurderinger i Norad - strategier, planer og forventninger framover
April/mai	Kontraktsamtale med Norads direktør	Gjennomgang stillings – og resultatkrav for Norads direktør fra 2022 i lys av Norads årsrapport. Fastsetting av stillings- og resultatkrav for 2023.
15. mai	Tertialrapport pr. 30 april	Jf. Rapporteringskrav omtalt i pkt. 6.1
August/september	Særmøte nr. 2	Avtales nærmere
15. september	Tertialrapport pr. 31. august	Jf. rapporteringskrav omtalt i pkt. 6.1. Ev. innspill til nysalderingen sendes samtidig.
23. oktober Kl 10.00 – 12.00	Etatsstyringsmøte nr. 2	Endelig dagsorden fastsettes særskilt, men følgende vil ligge til grunn for innholdet i møtet: - 2. tertialrapport - satsinger og større arbeidsprosesser for inneværende år, herunder vurderinger av risiko og sannsynlighet for avvik, samt konsekvenser av dette sett opp mot måloppnåelse - strategier, planer og forventninger framover
Primo november	Utkast til tildelingsbrev for 2024	Oversendes fra UD
Ultimo desember	Tildelingsbrev for 2024	Oversendes fra UD

6.3 Innspill til budsjettarbeidet

Dato	Beskrivelse
Medio jan. – medio feb.	Avslutning årsregnskap 2022 , inkl. overføring av ubrukte midler. Jf. årlig rundskriv R-10/2022 fra Finansdepartementet og egen informasjon fra UD.

28. februar	<p>Innspill til revidert nasjonalbudsjett for 2023. Eventuelle innspill til bevilgningsendringer eller endring i fullmakter til revidert nasjonalbudsjett for 2023. Norad skal varsle dersom det på årsbasis forventes overforbruk eller underforbruk på budsjettposter der Norad er tildelt midler.</p> <p>For hvert forslag skal det gis en kort omtale av hva forslaget gjelder og begrunnelse for endringen. Beløp skal synliggjøres per kap. og post. Forslag skal som hovedregel være begrunnet i uforutsette forhold og skal baseres på kontantprinsippet i §3 i Stortingets bevilgningsreglement, som sier at utgifter og inntekter skal tas med i budsjettet for det året de antas å bli kontant betalt. Forslag om utgiftsøkninger skal som hovedregel følges av tilsvarende forslag til inndekning.</p>
21. april	<p>Eventuelle innspill til arbeidet med statsbudsjettet for 2024 (rammefordelingen).</p> <p>For hvert forslag skal det gis en kort omtale av hva forslaget gjelder og begrunnelse for endringen. Beløp skal synliggjøres per kap. og post. Forslagene skal prioriteres.</p>
Medio mai	<p>Innspill til rapportering fra 2022 til Prop. 1 S for 2024 for de poster som Norad tildeles midler over. Det vil komme en særskilt bestilling for denne rapporteringen den 30. mars 2023.</p>
30. juni	<p>Statistikk til Prop. 1 S for 2024 (Del III Rapport om norsk utviklingssamarbeid 2022 og vedlegg 1-6).</p>
15. september	<p>Eventuelle innspill til følgende endringer av statsbudsjettet for 2023 (nysalderingen):</p> <ul style="list-style-type: none"> - Mindrebehov, og ved særskilte tilfeller merbehov, over tilskuddsposter der Norad er tildelt midler - Mindrebehov for driftspostene, kap. 141 post 01 og post 21, og tildelte midler over kap. 140 post 21. - Behov for flyttinger mellom kapitler og poster. <p>For hvert forslag skal det gis en kort omtale av hva forslaget gjelder og begrunnelse for endringen. Beløp skal synliggjøres per kap. og post. Forslag skal som hovedregel være begrunnet i uforutsette forhold og skal baseres på kontantprinsippet i §3 i Stortingets bevilgningsreglement, som sier at utgifter og inntekter skal tas med i budsjettet for det året de antas å bli kontant betalt. Forslag om utgiftsøkninger skal som hovedregel følges av tilsvarende forslag til inndekning.</p>
24. nov	<p>Ev. innspill til store satsinger og reduksjoner for statsbudsjettet for 2025 på poster der Norad tildeles midler.</p>

7. Faglig rådgivning - leveranser og oppdrag

Norad skal gi bistandsfaglige og sektorfaglige råd til departementets arbeid med den strategiske innretningen av bistanden. Dette inkluderer forvaltningsfaglig råd til UD og utenriksstasjonene for tildelinger av tilskuddsmidler som utviklingsministeren har ansvar for, og juridisk rådgivning på hele programområde 03 internasjonal bistand til UD og utenriksstasjonene.

7.1 Prioritering av rådgivning til utenriksstasjonene

Norad bes prioritere den sektor- og forvaltningsfaglige rådgivningen og tjenestene til stasjonene i henhold til det aktuelle tiltakets risiko og vesentlighet. Norad skal prioritere behov knyttet til store tiltak samt tiltak med høy risiko eller krevende kontekst. Norad skal også prioritere faglig rådgivning til nye tiltak fremfor rådgivning til løpende tiltak eller videreføring av etablerte tiltak. Norad bør også vurdere stasjonens kapasitet i prioriteringen.

Avslutning av avtaler skal ikke prioriteres. Norad ivaretar selv den videre dialogen med den enkelte utenriksstasjon basert på føringene gitt her.

7.2 Leveranser til departementet

Aktuell sak	Bakgrunn og leveranse
Rapportering på klimafinansiering og klimabistand til UNFCCC	Det er behov for faglig støtte fra Norad for å videreutvikle tall og statistikk til rapportering til UNFCCC for klimafinansiering inkl. bistand til utslippsreduksjoner, klimatilpasning og koblinger til rapportering på bistand til biologisk mangfold. Nærmere detaljer om oppdraget avklares i dialog mellom Norad og fagseksjon.
Rapportering på biologisk mangfold	Videreutvikle statistikk for biologisk mangfold. Oppdragets omfang vil avklares i forbindelse med COP15.
Oppfølging av arbeidet med bilaterale klimapartnerskap	Arbeidet med oppfølging av bilaterale klimapartnerskap starter i 2023. Norad skal i 2023 høste erfaringer fra dette samarbeidet.
Oppfølging av arbeidet med å styrke det globale nettverket i Financial Action Task Force (FATF).	Norges delegasjon til FATF ledes av Justis- og beredskapsdepartementet (JD) med deltagelse fra Finansdepartementet og Utenriksdepartementet, i tillegg til Finanstilsynet, Økokrim og PST som underliggende etater. JD har anmodet UD om at delegasjonen utvides med ett medlem for å følge opp arbeidet med å styrke det globale nettverket i FATF. Det er ønskelig at Norad deltar med relevant fagperson i delegasjonen. Dette innebærer ansvar for de løpende sakene og møtene i den faste arbeidsgruppen Global Network Cooperation Group (GNCG). Arbeidsgruppen møtes tre ganger i året i forbindelse med plenum.

Faglig bistand på FATFs anbefaling nr. 8 (R8) – bekjempe misbruk av NPOer, spesielt oppfølging av prosjektet som skal vurdere endringer i Best-Practice-dokumentet og ev. revisjon av R8.	I tråd med bestilling er Norad representert i arbeidsgruppen for nevnte prosjekt. Arbeidet er forventet å bli ferdigstilt i 2023. Utover dette kan det være aktuelt å be Norad om faglig bistand innen spørsmål som angår R8 i behandlingen av FATF-saker.
Faglig bistand og rådgivning for bekjempelse av seksuelle overgrep, misbruk og trakassering (PSEAH)	Vil avklares nærmere med departementet
Oppfølging av nulltoleranserapporten	Det er behov for bidrag fra Norad i arbeidet med oppfølgingen av nulltoleranserapporten.
Forvaltningsgjennomganger	Det er behov for bidrag fra Norad i arbeidet med revidering av ordning for forvaltningsgjennomganger. Bestilling vil komme i form av oppdrag eller for innspill.
Tilskuddsportalen	Det er behov for at Norad fortsatt setter av tilstrekkelige ressurser til videre arbeid med Tilskuddsportalen.
Opplæring tilskuddsforvaltning	Norad bes om å sette av ressurser til å bidra med å styrke opplæringstilbudet på tilskuddsforvaltning. Dette omfatter faglig innhold til og avholdelse av nytt grunnkurs, samt bidrag til etablering av annen opplæring innen tilskuddsforvaltningsfeltet, etter nærmere avtale med Enhet for tilskuddsforvaltning.
Utvikling og vedlikehold av Grant Management Assistant (GMA)	Felles regler, rutiner og veiledning for tilskuddsforvaltningen i UD og Norad er fastsatt i GMA. GMA utvikles av UD og Norad i samarbeid. Nye artikler og endringer godkjennes av UD og publiseres to ganger per år i hhv februar og september. UD ved Enhet for tilskuddsforvaltning og Norad ved Seksjon for forvaltningssystemer fastsetter en prioritert liste for videreutvikling av GMA og maler kommende halvår. Bestillinger til GMA av større omfang fastsettes også som oppdrag i tildelingsbrev.
Styrearbeid i multilaterale organer	I tråd med avtalte kjøregler, skal Norad bidra med faglig rådgivning, samt deltakelse på forberedende møter og styremøter.
Handlingsplan for kvinners rettigheter og likestilling i utenriks- og utviklingspolitikken	Det er behov for betydelig faglig støtte fra Norad i arbeidet med å utarbeide ny handlingsplan for kvinners rettigheter og likestilling som forventes ferdigstilt i 2023. Nærmere detaljer om oppdraget avklares i dialog mellom Norad og fagseksjon.
Handlingsplan for kvinner, fred og sikkerhet	Det er behov for faglig støtte fra Norad i arbeidet med å utarbeide ny handlingsplan for kvinner, fred og

	sikkerhet som skal påbegynnes i 2023. Nærmere detaljer om oppdraget avklares i dialog mellom Norad og fagseksjon.
Rapportering på bistand innen kvinner, fred og sikkerhet.	Det er behov for faglig støtte fra Norad i forbindelse med årsrapportering på fagfeltet. Nærmere detaljer om oppdraget avklares i dialog mellom Norad og fagseksjon.
Strategi for inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i utviklingssamarbeidet	Det er behov for videreføring av faglig bistand fra Norad i arbeidet med gjennomføring av strategien for inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i utviklingssamarbeidet. Dette inkluderer bistand til rapportering på norske GDS-forpliktelser.
Oppfølging av samarbeidsavtale med FNs høykommissær for menneskerettigheter (OHCHR)	Det er behov for faglig bistand fra Norad ifm oppfølging av samarbeidsavtale med OHCHR. Dette inkluderer bistand knyttet til at organisasjonen skal gjennomgå av MOPAN med Norge som sparringspartner, såkalt Institutional Lead og at OHCHR evaluerer sitt rapporteringsarbeid basert på eksisterende resultatrammeverk.
Utvidet samarbeid med Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO)	Det er behov for faglig bistand fra Norad knyttet til samarbeid med Den internasjonale arbeidsorganisasjonen (ILO), inkludert knyttet til videreutvikling av samarbeidsavtale og styrearbeid.
Education Cannot Wait ExCom-møte i Norge	Det er behov for bidrag fra Norad i forbindelse med ExCom-møte i Oslo våren 2023. Nærmere detaljer avklares i dialog mellom Norad og fagseksjon.
Summit for Democracy – civic space cohort	Det er behov for faglig bidrag fra Norad ifm. norsk ledelse av en arbeidsstrøm knyttet til DAC's retningslinjer for støtte til sivil samfunn, og videre oppfølging av dette arbeid. Dialog er opprettet med fagseksjon i Norad.
Delta i Advisory Committee on Resource Mobilization	Forutsatt at Norge får plass er det ønskelig at Norad deltar som medlem i Advisory Committee on Resource Mobilization (jfr. vedtak CBD/COP/15/L.29 fattet på CBD COP15). Komiteen skal fremlegge anbefalinger om etablering av et permanent Global Biodiversity Fund til CBD Subsidiary Body on Implementation i forkant av CBD COP16 i 2024.
Kunnskapsforvaltning	For å sikre en mer systematisk oppfølging og bruk av kunnskapsproduksjonen i Norad, pågår et arbeid for å styrke og videreutvikle systemer og metoder for bedre måling og analysing av resultater. Omfang, ambisjonsnivå og samhandlingsrutiner mellom Norad

	og departementet for dette arbeidet skal defineres i dialog med departementet.
Ny humanitær strategi	Det er ønskelig at Norad bidrar i arbeidet med ny humanitær strategi på relevante fagområder. Strategien skal lanseres i januar 2024.
Gjennomgangen av Reform 2019	Norad må sette av ressurser til å bistå i arbeidet med gjennomgangen av Reform 2019 som ferdigstilles våren 2023.

7.3 Oppdrag

Oppdrag nr. 1-2023	Gjennomgang av klimatilpasningsstrategien
Bakgrunn for oppdraget: Strategien <i>Klima, sult og sårbarhet</i> ble lansert i 2021.	
Beskrivelse av oppdraget: UD skal i samarbeid med Norad ila 2023 vurdere status for gjennomføringen av strategien. UD vil komme tilbake med mer detaljer rundt dette.	
Frist og rapportering: Tentativt 3 - 4. kvartal 2023.	

Oppdrag nr. 2-2023	Gjennomgang av Extractive Industries Transparency Initiative (EITI)
Bakgrunn for oppdraget: Norge har støttet EITI i mange år og det bør gjøres en bistandsfaglig gjennomgang av effektivitet og måloppnåelse i forhold til dagens norske bistandspolitiske føringer.	
Beskrivelse av oppdraget: Gjennomgangen bør bygge videre fra EITIs egen evaluering i 2022 og vurdere EITIs videre planer fremover.	
Frist og rapportering: Innen mars 2023.	

Oppdrag nr. 3-2023	Oppnåelse av SRHR-forpliktelsen og forpliktelsen om bekjempelse av skadelige skikker
Bakgrunn for oppdraget: Viser til oppdrag 5-2022. Den globale situasjonen for likestillingsarbeidet er utfordrende. I mange land er det økt motstand mot kvinners rettigheter, inkludert seksuell og reproduktiv helse og rettigheter	

(SRHR). I forbindelse med 25-års jubileet for handlingsprogrammet fra Kairo om befolkning og utvikling (ICPD 25) i Nairobi i november 2019, forpliktet Norge seg til å bidra med 10,4 mrd. kroner til SRHR i perioden 2020–2025. Dette inkluderer 760 mill. kroner til kampen mot skadelige skikker for perioden 2020–2023, i tråd med egen strategi om dette. Forpliktelsene blir finansiert under flere poster.

Beskrivelse av oppdraget:

Norad skal videreføre arbeidet med en helhetlig oversikt og rapportering om status for SRHR-forpliktelsen gjennom tiltak på ulike bevilgninger. I tillegg skal det rapporteres på forpliktelsen knyttet til kampen mot skadelige skikker, slik at disse kan sees i sammenheng.

Frist og rapportering:

Særskilt rapport utarbeides i sammenheng med tertialrapport, per 15. mai. og 15. september.

Oppdrag nr. 4-2023	Styrket kunnskapsgrunnlag for satsing på SRHR
<p>Bakgrunn for oppdraget: Kvinneres rett til å bestemme over egen kropp er et av seks satsingsområder i utviklingspolitikken, og hvor det skal arbeides for at Norge skal spille en ledende rolle internasjonalt. Oppdatert analyse og kunnskap om hvor behovene for styrket innsats er størst, hva som gir resultater, og hvor norsk innsats kan gjøre en forskjell kan bidra til å klargjøre prioriteringer for styrket innsats.</p>	
<p>Beskrivelse av oppdraget: Norad bes utarbeide et kunnskapsgrunnlag for videre arbeid på området, inkludert hvilke type partnere som er best for dette arbeidet.</p>	
<p>Frist og rapportering: 30. juni 2023</p>	

Oppdrag nr. 5-2023	Oppfølging av nulltoleranserapporten - veiledning til tilskuddsmottakere
<p>Bakgrunn for oppdraget: I rapporten «Praktisering av nulltoleranseprinsippet i tilskuddsforvaltningen» punkt 6.1 ble følgende forslag fremmet:</p> <ul style="list-style-type: none">- Det bør lages en plattform for samlet veiledning til søkere om relevante krav og forventninger i tilskuddsforvaltningen. Både fysiske og digitale kurs er aktuelle.- Det bør tas initiativ til gode møtepunkter mellom UD/Norad og sivilsamfunnet. <p>I oppfølgingsnotatet på side fem fremgår det videre at: «<i>Det bør utredes nærmere hvilken form og hvilke fora som kan benyttes. Det er viktig at veiledningen fremstår som enhetlig og relevant.</i>»</p> <p>Det vises til at dette oppdraget ble bestilt den 10.03.2022. Oppdraget gjengis slik det opprinnelig lød under.</p>	

Beskrivelse av oppdraget:

Norad bes utarbeide en eller flere plattform(er) for samlet veiledning om relevante krav og forventninger til tilskuddsmottakere. Norad bør vurdere hva slags veiledning det er behov for å tilby potensielle tilskuddsmottakere, hvilke(n) form en slik plattform bør ha og hvilke fora som kan benyttes for kurs og seminarer, herunder om det er nyttig å gjenåpne et lignende tilbud som «bistandstorget».

Det bør også vurderes om hele eller deler av GMA kan gjøres tilgjengelig for potensielle tilskuddsmottakere, eller om det bør utarbeides informasjonsflak eller veiledning som kan legges ut på nettsiden eller i Tilskuddsportalen.

Videre ber vi Norad om å vurdere hva slags møtepunkter som kan etableres mellom UD/Norad og sivilsamfunnet. Norad bør her se på hvilken form møtepunktene bør ha, f.eks i form av et «bistandsnettverk», og hvordan eksisterende fora som NGOenes antikorrupsjonsforum kan benyttes.

Tiltakene som foreslås må være forholdsmessige og basert på kost/nytte-vurderinger.

Frist og rapportering:

Avklares i dialog med departementet.

Oppdrag nr. 6-2023**GMA: Utarbeide fondstilpasset veiledning**

Bakgrunn for oppdraget: Veiledningen i GMA er i liten grad tilpasset fond. Dette har vært kjent for UD og Norad fra utviklingen av GMA, og diskusjon om hvordan veiledning for fond kan forbedres i GMA har pågått lenge.

Beskrivelse av oppdraget:

Det tidligere avklart at veiledningen til GMA kan ta utgangspunkt i Norads fondsveileder, men at veiledningen må tilpasses GMA. I veiledningen bør det søkes å avklare hvilke vurderinger og oppfølgingstiltak som må gjøres i alle tilfeller og hvilke som skal være anbefalte/relevante i enkelte tilfeller. «Beste praksis» når det gjelder forvaltning av fond kan i en del tilfeller være svært ressurskrevende og det er behov for å også definere hva som er «godt nok». Prinsipielle spørsmål diskuteres med UD og forsøkes avklares gjennom arbeid med tekstutkast.

Utkast til tekst sendes Enhet for tilskuddsforvaltning for kommentarer og godkjenning.

Frist og rapportering:

Utgangen av 2023. Endelige frister avklares i dialog med departementet.

Oppdrag 7-2023**Gjennomgang av ordningsregelverk****Bakgrunn for oppdraget:**

Mange av ordningsregelverkene for Avdeling for bærekraftig utvikling har ikke vært revidert etter Reform 2019. Dette gjelder ordningsregelverk for poster på kap. 160 – kap. 163 og kap. 170. Det er ikke utviklet ordningsregelverk for Kunnskapsbanken.

Beskrivelse av oppdraget:

Norad skal levere forslag til reviderte ordningsregelverk for de aktuelle ordningene, og forslag til nytt ordningsregelverk for kap. 162, post 72 *Kunnskapsbanken og faglig samarbeid*, i henhold til mal for ordningsregelverk.

Frist og rapportering:

Avklares i dialog med departementet.

Oppdrag nr. 8-2023

Finansiering av internasjonal innsats for å nå bærekraftsmålene

Bakgrunn for oppdraget:

Hurdalsplattformens formulering om at regjeringen vil «... bruke én prosent av bruttonasjonalinntekten til internasjonal innsats for å oppnå FN-målene om sosial, økonomisk og miljømessig bærekraft». En ekstern ekspertgruppe skal nedsettes for å gi råd om oppfølging av dette punktet.

Beskrivelse av oppdraget:

Norad bes først og fremst om å bidra med analyser, dokumentasjon og innspill til ekspertgruppen.

Frist og rapportering:

Avklares i dialog med departementet.

Oppdrag nr. 9-2023

Resultatrapport for implementering av Strategi for ytringsfrihet i utenriks- og utviklingspolitikken

Bakgrunn for oppdraget:

Viser til oppdrag 6-2022, hvor Norad ble bedt om å utarbeide forslag til en metode for en toårig resultatrapportering som bl.a. omhandler direkte resultater av støtten til partnerorganisasjoner, vurdering av partnervalg, utviklingstrender og mulige behov for justering av partnere. Norad leverte et forslag til metode og tidsplan 1. juni 2022, og UD kommenterte skriftlig på dette 30. august 2022 basert på et diskusjonsmøte og enighet om videre prosess.

Beskrivelse av oppdraget:

I tråd med Norads forslag til metode og tidsplan for toårig resultatrapportering på implementeringen av ytringsfrihetsstrategien, og UD's tilbakemelding på dette forslaget, bes Norad forberede og utarbeide den første resultatrapporten.

Frist og rapportering:

Oktober 2023.

Oppdrag nr. 10-2023	Tematiske analysenotater innen utdanning
Bakgrunn for oppdraget: Det er besluttet at en av prioriteringene innen utdanningsinnsatsen er utdanning og klima.	
Beskrivelse av oppdraget: Utarbeide analysenotat angående Norges innsats innen utdanning og klima, inkl.faglige innspill for videre innretning.	
Frist og rapportering: Ferdigstilles innen 11. april 2023.	

Oppdrag nr. 11-2023	Felles format (mal) for overordnet programbeskrivelse for kunnskapsprogram
Bakgrunn for oppdraget: Programmene i Kunnskapsbanken er beskrevet i dokumenter av forskjellig format, noe som blant annet gjenspeiler at de er utviklet til ulike tidspunkt under litt ulike styringsmodeller. I lys av ny styringsstruktur for Kunnskapsbanken (desember 2021), kan det være nyttig med et mer enhetlig format på programbeskrivelsene. Disse vil blant annet kunne ligge til grunn for dialog mellom UD og Norad om programmene, basert på ansvarsfordelingen etter Reform 2019.	
Beskrivelse av oppdraget: Norad bes foreslå felles format (mal) for programbeskrivelser til UD og starte arbeidet med å utvikle slike for kunnskapsprogrammene etter hvert som nye program utformes og allerede eksisterende programbeskrivelser går ut på dato.	
Frist og rapportering: Forslag til felles format (mal) for programbeskrivelse for kunnskapsprogram bes levert UD innen 30. mai 2023.	

Oppdrag nr. 12-2023	Utarbeide avtalemal for frivillige bidrag til OECDs utviklingsarbeid
Bakgrunn for oppdraget: Norad forvalter tilskudd til OECD for ulike deler av OECDs utviklingsarbeid. Ulike avtaler eksisterer, både for øremerket og ikke-øremerket støtte. Fremforhandling av nye avtaler tar tid. En mal som er godkjent av både Norge og OECD kan effektivisere arbeidet.	
Beskrivelse av oppdraget: <ul style="list-style-type: none"> • Utarbeide og framforhandle en mal for norske frivillige bidrag til OECDs utviklingsarbeid (som kan brukes både til ikke-øremerkede og øremerkede midler) • Holde enhet for tilskuddsforvaltning og seksjon for partnerskap og utviklingspolitisk analyse orientert i prosessen og dele endelig forslag til mal med enhet for tilskuddsforvaltning for godkjenning 	
Frist og rapportering: <i>tentativt</i> 31. august 2023	

Oppdrag nr. 13-2023	Strategisk innretning av samarbeidet med det sivile samfunn
Bakgrunn for oppdraget: Departementet har startet et arbeid som skal skissere en strategisk innretning av samarbeidet med det sivile samfunn.	
Beskrivelse av oppdraget: Det vil være behov for støtte fra Norad til statistikkmateriale samt skriftlige innspill til deler av arbeidet. Nærmere detaljer om oppdraget avklares i dialog mellom Norad og fagseksjon.	
Frist og rapportering: Løpende gjennom året. Avklares i dialog med departementet.	

Oppdrag nr. 14-2023	Utrede nye modeller for demokratifremme og politiske partier
Bakgrunn for oppdraget: I Prop.1 S (2022-2023) slås det fast at tilskuddsordningen for demokratiltak gjennom norske partier i dag er lite brukt. Det er derfor behov for å utarbeide nye modeller.	
Beskrivelse av oppdraget: Utrede nye modeller for støtten til demokratiltak gjennom politiske partier.	
Frist og rapportering: Forslag til nye modeller skal være klart til budsjettet for 2024. Endelig frist avklares i dialog med departementet.	

Oppdrag nr. 15-2023	Vurdering om videre utvikling av bistandsprogrammet mot marin forsøpling
Bakgrunn for oppdraget: Etter planen skal rapport fra midtveisgjennomgangen av bistandsprogrammet mot marin forsøpling foreligge i desember. Det nåværende programmet løper ut 2024.	
Beskrivelse av oppdraget: Norad bes om en vurdering av hvordan programmet best bør videreføres i lys av midtveisgjennomgangen og den kommende globale avtalen mot plastforurensing med tanke på blant annet fokus, innsatsområder og partnere. Det skal vurderes hvordan programmet kan kobles sterkere til innsatsen på hav, mat, helse, miljø og klima.	
Frist og rapportering: Avklares i dialog med departementet	

Oppdrag nr. 16-2023	Oppfølging av strategien «Ligestilling for alle: Styrket inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i utviklingspolitikken»
Bakgrunn for oppdraget:	

UD lanserte i 2022 strategien «Likestilling for alle: Styrket inkludering av personer med nedsatt funksjonsevne i utviklingspolitikken». Norad har utarbeidet en egen plan for implementering av strategien og tilskuddsordninger forvaltet av Norad skal bidra til å nå strategiens mål.

Beskrivelse av oppdraget:

Norad bes bidra til løpende implementering av strategien i tråd med godkjent implementeringsplan, og gjennom dialog med UD om hvilke poster og partnerorganisasjoner som kan bidra til å oppfylle strategiens mål. Norad bes også om å utarbeide et forslag til metode for en toårig resultatrapportering som bl.a. omhandler direkte resultater av støtten til partnerorganisasjoner, vurdering av partnervalg, utviklingstrender og mulige behov for justering av partnere.

Frist og rapportering:

Frist for forslag til metode for toårig resultatrapportering: 15.september

Oppdrag nr. 17-2023	Analyse - Angrep mot likestilling
<p>Bakgrunn for oppdraget:</p> <p>Det er sterke krefter som angriper likestilling, kvinners- og LHBTI+ personers rettigheter globalt og i enkeltland. Oppdatert analyse og kunnskap om disse kreftene og hvor behovene for styrket innsats er størst og hva som gir resultater kan bidra til å klargjøre prioriteringer for norsk innsats.</p>	
<p>Beskrivelse av oppdraget:</p> <p>Norad bes utarbeide et kort kartleggingsnotat og en mer utfyllende oppdatering av rapporten «Weaponizing faith and family opposition to SRHR politics» og utvide rapporten til å omfatte angrep mot likestilling generelt, LHBTI+ personer og bekjempelse av kjønnsbasert vold.</p>	
<p>Frist og rapportering:</p> <p>Kort oversiktsnotat over status innen 31.mars 2023. En mer utfyllende oppdatering av rapporten til 15. juni 2023.</p>	

Oppdrag nr. 18-2023	Statusrapport - statistikkinformasjon om særlig viktige satsningsområder
<p>Bakgrunn for oppdraget:</p> <p>For enkelte tema- og satsningsområder har departementet behov for å monitorere utviklingen for inneværende år for norsk bistand som helhet. Tildelingsbrevet har flere oppdrag knyttet til slik type monitorering. Dette fellesoppdraget samler disse bestillingene.</p>	
<p>Beskrivelse av oppdraget:</p> <p>Innen følgende tema- og satsningsområder vil departementet ha behov for en statusrapport for inneværende års utbetalinger og planlagte utbetalinger:</p> <ul style="list-style-type: none">• SRHR og skadelige skikker (jfr. 7.3 oppdrag nr. 3-2023)	

- Klimabistand, herunder klimatilpasning (jfr. oppdrag nr. 1-2023) og utslippsreduksjon
- Likestilling (Jfr. 2.3 Tematiske satsingsområder - Likestilling og kvinners rettigheter)
- Personer med nedsatt funksjonsevne, (jfr. 7.3 oppdrag nr. 16-2023)
- Samarbeidet med det sivile samfunn (jfr. 7.3 oppdrag nr. 13-2023)
- Kjernestøtte og ulike typer øremerket støtte til FN-organisasjoner
- Multilateral bistand fordelt på bistandsform
- Matsikkerhet

Frist og rapportering: 15. september 2023, med mindre annet er oppgitt i eget oppdrag.

Med vennlig hilsen

Aslak Brun
konst. assisterende utenriksråd

Knut Espeland
underdirektør

Kopi:
Riksrevisjonen

Vedlegg 1 – Oversikt over samtlige tildelinger i 2023
Vedlegg 2 - Politisk fastsatte mål per. tilskuddspost i Prop. 1 S (2022-2023)

Vedlegg 1.

Oversikt over samtidlige tildelinger i 2023 (beløp i 1000 kroner)

Post		Tildelings brevet 2023	Gjeldende tildeling
Kap. 140	Utenriksdepartementet drift		
Post 21	Spesielle driftsutgifter	35 000	35 000
		35 000	35 000
Kap. 141	Direktoratet for utviklingssamarbeid		
Post 01	Driftsutgifter	307 629	307 629
		307 629	307 629
Kap. 141	Direktoratet for utviklingssamarbeid		
Post 21	Spesielle driftsutgifter	38 569	38 569
		38 569	38 569
	SUM DRIFTSPOSTENE	381 198	381 198
Kap. 150	Humanitær bistand		
Post 70	Nødhjelp og humanitær bistand	40 000	40 000
	Sum kap. 150	40 000	40 000
Kap. 151	Fred, sikkerhet og globalt samarbeid		
Post 70	Fred og forsoning	22 000	22 000
	Sum kap. 151	22 000	22 000
Kap. 152	Menneskerettigheter		
Post 70	Menneskerettigheter	20 000	20 000
	Sum kap. 152	20 000	20 000
Kap. 159	Regionbevilgninger		
Post 72	Afghanistan	70 000	70 000
Post 73	Ukraina og naboland	13 000	13 000
Post 75	Afrika	204 300	204 300
	Sum kap. 159	287 300	287 300
Kap. 160	Helse		
Post 70	Helse	3 324 297	3 324 297
Post 71	WHO	235 500	235 500
Post 72	UNAIDS	45 000	45 000

	Sum kap. 160	3 604 797	3 604 797
Kap. 161	Utdanning, forskning og faglig samarbeid		
Post 70	Utdanning	944 358	944 358
Post 71	Forskning	45 900	45 900
Post 72	Kunnskapsbanken og faglig samarbeid	778 714	778 714
	Sum kap. 161	1 768 972	1 768 972
Kap. 162	Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi		
Post 70	Bærekraftig næringsutvikling og handel	286 636	286 636
Post 71	Matsikkerhet og landbruk	1 400 000	1 400 000
Post 72	Fornybar energi	716 500	716 500
	Sum kap. 162	2 403 136	2 403 136
Kap. 163	Klima, miljø og hav		
Post 70	Miljø og klima	1 794 431	1 794 431
Post 71	Bærekraftig hav og marin forsøpling	187 867	187 867
	Sum kap. 164	1 982 298	1 982 298
Kap. 164	Likestilling		
Post 70	Likestilling	188 919	188 919
Post 71	UNWOMEN	100 300	100 300
Post 72	UNFPA	589 600	589 600
	Sum kap. 164	878 819	878 819
Kap. 170	Sivilt samfunn		
Post 70	Sivilt samfunn	2 330 665	2 330 665
	Sum kap. 170	2 330 665	2 330 665
Kap. 171	FNs utviklingsarbeid		
Post 70	UNDP	454 400	454 400
Post 71	UNICEF	480 600	480 600
	Sum kap. 170	935 000	935 000
Kap. 172	Multilaterale finansinst. og gjeldsslette		

Post 70	Verdensbanken	1 098 157	1 098 157
Post 71	Regionale banker og fond	799 275	799 275
Post 72	Strategisk samarbeid	43 300	43 300
Post 73	Gjeldslette	389 578	389 578
	Sum kap. 170	2 330 310	2 330 310
	SUM TILSKUDDSPOSTENE	16 603 297	16 603 297
	SAMLET TILDELING	16 984 495	16 984 495

Vedlegg 2.

Politisk fastsatte mål per. tilskuddspost i Prop. 1 S (2022-2023)

Kap. 150 Humanitær bistand

Post 70 Nødhjelp og humanitær bistand, kan overføres

- Liv er reddet, nød er lindret og menneskelig verdighet er ivaretatt i humanitære kriser.
- Mennesker i nød har fått nødvendig beskyttelse og assistanse i tråd med de humanitære prinsippene.

Kap. 151 Fred, sikkerhet og globalt samarbeid

Post 70 Fred og forsoning, kan overføres

- Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:
 - Fredsprosesser og politiske dialoginitiativ har ført til at konflikter er forebygget, dempet og/eller løst og til at vold er redusert.
 - Fredsprosesser er inkluderende, og kvinners deltakelse i alle faser er styrket.
 - Fredsavtaler er i samsvar med internasjonale standarder, inkludert når det gjelder ofres rettigheter og ikke-diskriminering, og blir gjennomført.

Kap. 152 Menneskerettigheter

Post 70, Menneskerettigheter

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Internasjonale systemer for å fremme og beskytte menneskerettigheter, demokrati og rettsstat er mer effektive
- Etterlevelse av internasjonale menneskerettighetsforpliktelser er forbedret i utviklingsland

Kap. 159 Regionbevilgninger

Post 72 Afghanistan, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Sikkerhet og stabilitet er økt.
- Styresett er forbedret.
- Den økonomiske og sosiale utviklingen er styrket.

Post 73 Ukraina og naboland, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Ukraina kan selv bestemme over egen fremtid.
- Statsfinansiell stabilitet og kritiske samfunnsfunksjoner er opprettholdt.
- Styresett er forbedret, i tråd med kravene fra EU til kandidatland.
- Liv er reddet, nød er lindret og menneskelig verdighet er ivaretatt.
- Mennesker i nød har fått nødvendig beskyttelse og assistanse i tråd med de humanitære prinsippene.

Post 75 Afrika, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål i regionen:

- Sikkerhet og stabilitet er økt.
- Styresett er forbedret.
- Bærekraftig økonomisk og sosial utvikling er styrket.

Kap. 160 Helse

Post 70 Helse, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Sykdomsbyrden og dødeligheten, særlig blant sårbare og marginaliserte grupper, er redusert.
- Vaksinasjonsgraden i utviklingsland er økt.
- Antallet nye tilfeller av hiv, tuberkulose og malaria er begrenset.
- Ressursbruken på helseformål i utviklingsland, inkludert fra innenlandske kilder, er økt.
- Forekomsten av ikke-smittsomme sykdommer i lavinntektsland er redusert.
- Tilgangen på gode helserelaterte produkter er økt.
- Seksuell og reproduktiv helse og rettigheter er bedret.
- Helsesystemene i utviklingsland er mer bærekraftige og universell helsedekning er økt
- Beredskapen for pandemibekjempelse er forbedret.

Post 71 Verdens helseorganisasjon (WHO), kan overføres

Bevilgningen skal bidra til at WHO når sine strategiske mål for perioden 2019–2023, herunder:

- Én milliard flere mennesker drar nytte av universell helsedekning
- Én milliard flere mennesker er beskyttet mot helsekriser
- Én milliard flere mennesker opplever bedre helse og velvære

Post 72 FNs aidsprogram (UNAIDS), kan overføres

Den skal støtte opp under UNAIDS sin innsats for oppnåelse av målene i den globale hiv- og aidsstrategien for perioden 2021–2026, herunder:

- Færre enn 370 000 nye hivsmittetilfeller årlig innen 2025.
- Færre enn 250 000 aidsrelaterte dødsfall årlig innen 2025.
- En verden fri for hivrelatert diskriminering.

Kap. 161 Utdanning, forskning og faglig samarbeid

Post 70 Utdanning, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Barn begynner på og fullfører grunnskole
- Barn og unge har lært grunnleggende ferdigheter og rustes for livet
- Barn og unge i krise- og konfliktsituasjoner får tilgang til god utdanning.
- Ungdom har ferdigheter som sikrer overgang til arbeidslivet
- Kvaliteten i og tilgangen til høyere utdanning og forskning i utviklingsland er styrket

Post 71 Forskning, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Afrikansk forskningskapasitet er styrket og kunnskapsproduksjonen er økt.
- Forskningssystemet i Afrika sør for Sahara er styrket.
- Bruken av følgeforskning i gjennomføringen av utviklingspolitikken er økt.

Post 72 Kunnskapsbanken og faglig samarbeid, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Offentlig forvaltning i samarbeidsland er styrket på områder der norske offentlige institusjoner og andre partnere har bidratt med relevant og etterspurt kompetanse.
- Internasjonale normer, standarder og kunnskapsgrunnlag er forbedret på måter som bidrar til å styrke offentlige institusjoner i utviklingsland i deres arbeid for bærekraftig utvikling.

Kap. 162 Næringsutvikling, landbruk og fornybar energi

Post 70 Bærekraftig næringsutvikling og handel, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Jobbskapingen i utviklingsland er økt
- Næringslivet i utviklingsland har bedre rammevilkår
- Utviklingslands evne til å delta i internasjonal handel er økt

Post 71 Matsikkerhet og landbruk, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Lokal klimarobust matproduksjon er økt
- Lokal verdiskaping og økt inntekt for matprodusenter er oppnådd
- Feil- og underernæring er redusert
- Omfanget av matrelaterte kriser er redusert

Post 72 Fornybar energi, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Tilgangen til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris er økt
- Klimautslipp fra energisektoren er redusert

Kap. 163 Klima, miljø og hav

Post 70 Miljø og klima, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Miljøet er bedre beskyttet
- Utslippene av klimagasser er begrenset
- Tilpasningen til konsekvensene av klimaendringer er forbedret
- Motstandsdyktighet mot klimarelaterte naturkatastrofer er styrket

Post 71 Bærekraftige hav og tiltak mot marin forsøpling, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Havets ressurser er bærekraftig forvaltet og marine økosystemer er beskyttet
- Marin forsøpling i utviklingsland er redusert
- Havrelaterte tiltak har bidratt til reduserte klimagassutslipp

Kap. 164 Likestilling

Post 70 Likestilling, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Jenter og kvinners tilgang til seksuell og reproduktiv helse og rettigheter er styrket
- Jenter og kvinners rettigheter, deltakelse og posisjon i samfunnet er styrket.
- Vold mot kvinner og jenter, inkludert skadelige skikker, er redusert.

Post 71 FNs organisasjon for kvinners rettigheter og likestilling (UN Women), kan overføres

Bevilgningen skal bidra til at UN Women når sine strategiske mål for perioden 2022–2025, herunder:

- Styresett og offentlig deltakelse: Kvinner og jenter deltar likt og fullt ut i ledelse og avgjørelser, og drar nytte av kjønns sensitivt styresett.
- Økonomisk myndiggjøring og motstandsdyktighet: Kvinner har sikker inntekt, anstendig arbeid og økonomisk uavhengighet.
- Slutt på vold mot kvinner: Alle kvinner og jenter lever et liv fritt fra alle former for vold.
- Fred, sikkerhet, humanitær innsats og naturkatastroferisiko: Kvinner og jenter skal bidra til, og ha større innvirkning på, å skape bærekraftig fred og motstandsdyktighet. De skal ha likt utbytte fra forebygging av naturkatastrofer og konflikt, og få likt utbytte av humanitær innsats.

Post 72 FNs befolkningsfond (UNFPA)

Bevilgningen skal bidra til at UNFPA når tre hovedmål som angitt i deres strategiske plan (2022–2025):

- få slutt på udekket behov for familieplanlegging
- få slutt på mødredødsfall som kan forhindres
- få slutt på kjønnsbasert vold og skadelige skikker, herunder kjønnslemlestelse og barneekteskap, tidlig ekteskap og tvangsekteskap

Kap. 170 Sivilt samfunn

Post 70 Sivilt samfunn, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Sivilt samfunn i utviklingsland har bedre evne og kapasitet til å fremme menneskerettigheter, demokrati, likestilling, matsikkerhet, landbruk, miljø, klima, og inkluderende vekst.

Kap. 171 FNs utviklingsarbeid

Post 70 FNs utviklingsprogram (UNDP)

Bevilgningen skal bidra til at UNDP når sine tre strategiske mål for perioden 2022–2025:

- Oppnå strukturelle endringer, særlig grønne, inkluderende og digitale endringer.
- At ingen skal utelates, et prinsipp som ligger til grunn for en rettighetsbasert tilnærming for at mennesker skal evne å ta styring i eget liv.
- Styrke robusthet mot kriser.

Post 71 FNs barnefond (UNICEF)

Bevilgningen skal bidra til at UNICEF når sine strategiske mål for perioden 2022–2025:

- Alle barn er ved god helse.
- Alle barn mottar kvalitetsutdanning.
- Alle barn er beskyttet mot vold og utnyttning.
- Alle barn har tilgang til vann, helse og sanitærtjenester, og et bærekraftig miljø og klima.
- Alle barn har tilgang til sosial beskyttelse.

Kap. 172 Multilaterale finansinstitusjoner og gjeldslette

Post 70 Verdensbanken, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål, som er overordnede strategiske mål for Verdensbanken:

- Ekstrem fattigdom og økonomisk ulikhet er redusert.
- Inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst er oppnådd.
- Klimagassutslipp er redusert og klimatilpasning styrket.
- Langsiktig og bærekraftig finansiering for utvikling, er mobilisert.

Post 71 Regionale banker og fond, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til at de regionale utviklingsbankene og fond kan nå sine strategiske mål:

- Ekstrem fattigdom og økonomisk ulikhet er redusert.
- Klimagassutslipp er redusert og klimatilpasning styrket.
- Langsiktig og bærekraftig finansiering for utvikling, er mobilisert.

Post 72 Strategisk samarbeid, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- De multilaterale utviklingsbankenes samlede innsats for effektiv fattigdomsbekjempelse og levering av fellesgoder er styrket.

- Inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst er oppnådd.

Post 73 Gjeldslette, kan overføres

Bevilgningen skal bidra til å nå følgende mål:

- Norge oppfyller sine juridisk bindende forpliktelser til tidligere vedtatte multilaterale gjeldsletteinitiativer (HIPC og MDRI).